

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У
БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ**

Денисова А.В.

Україна, м. Біла Церква, Білоцерківський інститут неперервної
професійної освіти

Запровадження в Україні 12 березня 2020 року загальнонаціонального карантину, зумовило Уряд країни визначити низку заходів з протидії поширенню коронавірусної інфекції COVID-19 та розробити відповідні рекомендації з переведення працівників закладів освіти на роботу в гнучкому та дистанційному режимах, відмови від проведення та участі у масових заходах в приміщеннях та на території закладів освіти, розробки заходів щодо проведення занять за допомогою дистанційних технологій відповідно до навчальних планів. Означене сприяло широкому впровадженню дистанційного навчання в освітній процес, як шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми навчання, так і використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах. Наразі дистанційне навчання, дозволяє залучити до освітнього процесу більш широку аудиторію, у т.ч. студентів-іноземців, осіб з особливими потребами, представників соціально уражених верств населення, забезпечити навчання осіб у віддалених важкодоступних регіонах, індивідуалізувати освітній процес, забезпечити його гнучкість та мобільність, зменшити витрати на підготовку спеціалістів тощо.

З іншого боку, процеси переходу до дистанційного навчання, вимагають підвищення та подальшого розвитку цифрової компетентності усіх без виключення учасників освітнього процесу, як ключової компетентності для навчання впродовж життя, так і складника професійної компетентності педагогічних працівників. За визначенням, цифрова компетентність – це

впевнене, критичне та відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями для навчання, роботи та участі у суспільстві [1]. Цифрова компетентність включає в себе інформаційну грамотність та грамотність даних, комунікацію та співпрацю, створення цифрового контенту (включаючи програмування), безпеку (включаючи цифрове благополуччя та компетентності, пов'язані з кібербезпекою) та розв'язання проблем.

Аналізована в нашому дослідженні проблема спонукає науковців до активних пошуків і дискусій щодо питань формування й розвитку цифрової компетентності та практичних аспектів впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема дистанційних технологій, в освітній процес. Означеному колу питань присвячено праці вітчизняних дослідників В. Бикова, Н. Морзе, В. Олійника, В.Кухаренка, А. Гуржія, В. Лапінського, Л. Карташової та ін.

У даному контексті досвід організації дистанційного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (БІНПО) в умовах карантинних заходів, має певний науково-практичний інтерес.

У БІНПО організація дистанційного навчання регламентується Положенням про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання [2], яке розроблено відповідно до Наказу МОН України від 25.04.2013 року № 466, Змін до Положення про дистанційне навчання (30 липня 2015 р. за № 923/27368), Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання як індивідуалізованого процесу розвитку цифрової компетентності здобувачів освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації, замовників освітніх послуг в умовах безперервної освіти.

Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та цифрових технологій

дистанційного навчання; критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/освітньої програми підготовки, підвищення кваліфікації здобувачів освіти, слухачів.

В свою чергу, системотехнічне забезпечення дистанційного навчання представлено апаратними засобами; інформаційно-комунікаційним забезпеченням із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання освітнього закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів; програмним забезпеченням загального та спеціального призначення та веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) [3].

Освітній процес у БІНПО в умовах карантинних заходів організовано на платформі ПРОФОСВІТА (режим доступу: profosvita.org). Освітня платформа містить персональні веб-ресурси викладачів, бази контактів педагогів, слухачів та здобувачів освіти; організаційну інформацію (розклади навчальних занять, інструктивно-методичні матеріали тощо); інструменти обміну інформацією (чати, форуми), завданнями і зворотним зв'язком, також представлено тематичні рубрики, які містять бази ресурсів з актуальних питань педагогічного коучингу, новітніх виробничих технологій за галузями, інноваційних технологій навчання та виховання за професіями, цифрових технологій в освіті, моніторингу якості підвищення кваліфікації тощо, додатково організовано спілкування електронною поштою, у групах Вайбер, на платформах для проведення онлайн-занять.

На персональних веб-ресурсах викладачів розміщується як організаційна інформація тьюторів навчальних груп (по оформленню облікових даних слухачів, розподілу тем випускних робіт, контактної інформації викладачів), так і навчальні матеріали для опрацювання слухачами. Вихід на платформу науково-педагогічними працівниками в БІНПО здійснюється відповідно до розкладів занять.

Орієнтовна структура веб-ресурсів груп слухачів курсів підвищення кваліфікації на персональних веб-ресурсах тьюторів груп представлена наступними розділами:

- **організація освітнього процесу** (інструктивно-методичні матеріали, які включають інформацію по роботі на платформі, розклади занять груп, облікові картки слухачів, контактну інформацію тьютора та викладачів груп, тематику випускних робіт за напрямками кафедр Інституту, графіків освітнього процесу, етапів проходження курсів тощо);

- **навчальні модулі згідно з навчальним планом** (інформація надається викладачами груп згідно з розкладами, містить матеріали для самостійного опрацювання слухачами, питання для самоконтролю, додаткові матеріали за тематикою тощо);

- **елементи зворотного зв'язку** (чати, тематичні форуми, тести самоконтролю слухачів тощо).

Для організації захистів випускних робіт у режимі онлайн, для кожної групи створюються веб-кабінети.

Вищезазначене, дозволило організувати співпрацю з НМЦ ПТО у Волинській, Донецькій, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Кіровоградській, Київській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Херсонській, Харківській, Чернігівській, Черкаській та НМК у м. Київ (17 областей і м. Київ), виконати у повному обсязі план по зарахуванню слухачів та дотримуватись визначених термінів щодо випуску слухачів відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти України на 2020 рік.

Загальна кількість зарахованих слухачів під час карантину склала 1048 ос., кількість груп – 35; випущено 723 слухача 23 груп за категоріями «Майстри виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти», «Викладачі професійно-теоретичної підготовки закладів професійної

(професійно-технічної) освіти», «Педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти».

У цілях вивчення та оцінки якості освітнього процесу з підвищення кваліфікації у БІНПО, проводиться опитування слухачів, так 87,9% слухачів оцінюють власну професійну компетентність, як таку, що суттєво підвищилась після закінчення курсів підвищення кваліфікації, 96,7% опитаних зазначає, що буде використовувати отримані знання в професійній діяльності, а особливий інтерес викликають заняття за тематикою «Цифрові технології», «Трудові відносини та охорона праці», «Психологічні засади професійної діяльності», «Сучасні освітні практики» тощо.

Здійснений аналіз, дає змогу дійти висновку, що дистанційне навчання на освітній платформі БІНПО ПРОФОСВІТА має усі ознаки системного, керованого, структурованого процесу та дозволяє забезпечити якісний освітній процес на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

Література:

1. Рамка цифрової компетентності DigComp 2.1 (2017). Дистанційне та змішане навчання інформатики: веб-сайт. URL: <http://dystosvita.blogspot.com/2018/02/digcomp-2017.html>
2. Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Анастасія Денисова. Київ: Агроосвіта, 2020. 26 с.
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>